

ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು (ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ) ಮಸೂದೆ, 2019

ಒಂದು ಕಾಯ್ದೆ

ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ
ಅದರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ.

ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಎಪ್ಪತ್ತನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇದನ್ನು ಸಂಸತ್ತು ಜಾರಿಗೆ

ತರಲು: -

ಅಧ್ಯಾಯ I.

ಪೀಠಿಕೆ

1. (1) ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ (ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ)

ಕಾಯ್ದೆ, 2019 ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಸಣ್ಣ ಶೀರ್ಷಿಕೆ,

ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು

ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು

(2) ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

(3) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಅಧಿಕೃತ ಗೆಜೆಟಿನಲ್ಲಿ

ಪ್ರಕಟಿಸಿದಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿದೆ

2. ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ, ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, -

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು (ಎ) "ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರ" ಎಂದರೆ, -

(i) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಲಾಗುವ ಸಂಸ್ಥೆ;

(ii) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಾಪನೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಆ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹಣಕಾಸು ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವ

(ಬಿ) "ಸ್ಥಾಪನೆ" ಎಂದರೆ-

(i) ಕೇಂದ್ರ ಕಾಯಿದೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಬಾಡಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರ

ಕಾಯ್ದೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಒಡತನದ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಅಥವಾ ನೆರವಿನ ಬಾಡಿ

ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಅಥವಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 2 ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಂಪನಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2013, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ; ಅಥವಾ

(ii) ಯಾವುದೇ ಕಂಪನಿ ಅಥವಾ ಬಾಡಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಅಥವಾ ಸಂಘ ಅಥವಾ ಏಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಸಹಕಾರಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಸೊಸೈಟಿ, ಸಂಘ, ಟ್ರಸ್ಟ್, ಏಜನ್ಸಿ, ಸಂಸ್ಥೆ;

(ಸಿ) "ಕುಟುಂಬ" ಎಂದರೆ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ ಅಥವಾ ಮದುವೆ ಅಥವಾ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು

(ಡಿ) "ಅಂತರ್ಗತ ಶಿಕ್ಷಣ" ಎಂದರೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಜೆಂಡರ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಕಿರುಕುಳ ಅಥವಾ ಬೆದರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಲಿಯಲು ಮತ್ತು ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು;

(ಇ) "ಸಂಸ್ಥೆ" ಎಂದರೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ, ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆರೈಕೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ತರಬೇತಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸೇವೆ ನೀಡುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ;

(ಎಫ್) "ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ" ಎಂದರೆ ಪುರಸಭೆ ಅಥವಾ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಥವಾ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಪುರಸಭೆಯ ಸೇವೆಗಳು ಅಥವಾ ಮೂಲಭೂತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ರಚಿಸಲಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು

(ಜಿ) "ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್" ಎಂದರೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿ ವಿಭಾಗ 16 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ;

(ಎಚ್) "ಅಧಿಸೂಚನೆ" ಎಂದರೆ ಅಧಿಕೃತ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅಧಿಸೂಚನೆ;

(ಐ) ಅಂತರ್ಲಿಂಗೀಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ" ಎಂದರೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಲೈಂಗಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಬಾಹ್ಯ ಜನನಾಂಗ, ವರ್ಣತಂತುಗಳು ಅಥವಾ ಹಾರ್ಮೋನುಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀ ದೇಹದ ಪ್ರಮಾಣಕ ಮಾನದಂಡದಿಂದ;

(ಜೆ) "ನಿಗದಿತ" ಎಂದರೆ ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಸೂಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಡಿ; ಮತ್ತು

(ಕೆ) " ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಜೆಂಡರ್ " ಎಂದರೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಲಿಂಗತ್ವ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್-ಮ್ಯಾನ್ ಅಥವಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್-ವುಮನ್ ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಅವರ ಲಿಂಗತ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ (ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅಥವಾ ಲೇಸರ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಾದ ಸೆಕ್ಸ್ ರೀ ಅಸೈನೈಂಟ್ ಸರ್ಜರಿ ಅಥವಾ ಹಾರ್ಮೋನ್‌ಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ), ಅಂತರ್ಲಿಂಗೀಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಿನ್ನರ್, ಹಿಜ್ರಾ, ಅರಾವಣಿ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಜೋಗತಿ.

ಅಧ್ಯಾಯ II

ತಾರತಮ್ಯದ

ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ನಿಷೇಧ

ವಿರುದ್ಧ
ನಿಷೇಧ

3. ಕೆಳಗಿನ ಆಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸ್ಥಾಪನೆಯು ಯಾವುದೇ ಲಿಂಗಾಯತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಬಾರದು, ಅವುಗಳೆಂದರೆ: -
  - (ಎ) ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರಾಕರಣೆ, ಅಥವಾ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಾಯದ ನಡವಳಿಕೆ
  - (ಬಿ) ಉದ್ಯೋಗ ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಚಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು;
  - (ಸಿ) ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು;
  - (ಡಿ) ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಸೇವೆಯ ನಿರಾಕರಣೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಅನುಚಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಸೇವೆಗಳು;
  - (ಇ) ಯಾವುದೇ ಸರಕುಗಳು, ಸೌಕರ್ಯಗಳು, ಸೇವೆ, ಸೌಲಭ್ಯ,ಲಾಭ, ಸವಲತ್ತು ಅಥವಾ ಅವಕಾಶವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬಳಕೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ

ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿರಾಕರಣೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

(ಎಫ್) ನಡೆದಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿರಾಕರಣೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು;

(ಜಿ) ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ವಾಸಿಸುವುದು, ಖರೀದಿಸುವುದು, ಬಾಡಿಗೆ ಪಡೆಯುವುದು ಅಥವಾ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿರಾಕರಣೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಾಯ ನಡವಳಿಕೆ

(ಎಚ್) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದು ಅಥವಾ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು; ಮತ್ತು

- (i) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆರೈಕೆ ಅಥವಾ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು, ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಅನ್ಯಾಯದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಅಧ್ಯಾಯ III

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುರುತಿನ ನೋಂದಣಿ

4. 1) ಒಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕಿದೆ.

(2) ಉಪವಿಭಾಗ (1) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸ್ವಯಂ-ಗ್ರಹಿಸಿದ ಲಿಂಗತ್ವದ ಗುರುತು ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕಿದೆ.

5. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಗುರುತಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ರೂಪ ಮತ್ತು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಅಂತಹ ದಾಖಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು:

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್
ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಸ್ಥಿತ್ವ
ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ

ಗುರುತಿನ
ಪ್ರಮಾಣ
ಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ.

ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಮಗುವಿನ ರಕ್ಷಕರು ನೀಡಬಹುದು.

ಗುರುತು
ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ
ವಿತರಣೆ

6. (1) ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 5, ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಲಿಂಗತ್ವದ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಬಹುದು..

(2) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಲಿಂಗತ್ವವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಿಭಾಗ (1) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

(3) ಉಪವಿಭಾಗ (1) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಅವನ ಗುರುತನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪುರಾವೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಲಿಂಗತ್ವದಲ್ಲಿ
ಬದಲಾವಣೆ

7. (1) ಸೆಕ್ಷನ್ 6 ರ ಉಪವಿಭಾಗ (1) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿದ ನಂತರ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಗಂಡು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಲಿಂಗತ್ವವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜೊತೆಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಧೀಕ್ಷಕರು ಅಥವಾ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಗಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ನೀಡಿದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

(2) ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಧೀಕ್ಷಕರು ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ನೀಡಿದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ಜೊತೆಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ಸರಿಯಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ, ಅಂತಹ ಲಿಂಗತ್ವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

(2) ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಧೀಕ್ಷಕರು ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ನೀಡಿದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ನಿಖರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಲಿಂಗ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ ರೂಪ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸಮಯದೊಳಗೆ ನೀಡಬೇಕು

(3) ಸೆಕ್ಷನ್ 6 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಅಥವಾ ಉಪವಿಭಾಗ (2) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜನನ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುರುತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಇತರ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ :

ಲಿಂಗತ್ವದಲ್ಲಿನ ಅಂತಹ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಉಪವಿಭಾಗ (2) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ವಿತರಣೆಯು ಈ ಕಾಯಿದೆಯಡಿ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ IV

ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ರಮಗಳು

ಸಮಪರ್ಕ
ಸರ್ಕಾರದ ಹಕ್ಕು
ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು

8. (1) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

(2) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದಂತಹ ಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಸರ್ಕಾರವು ರೂಪಿಸಿದ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

(3) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಳಂಕವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯರಹಿತವಾದ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

(4) ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ, ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

(5) ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಮನರಂಜನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ V

ಸ್ಥಾಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳು

ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ

ಉದ್ಯೋಗದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ: ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು.

ತಾರತಮ್ಯ

9. ನೇಮಕಾತಿ, ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆಲ್ಲದೇ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಬಾರದು.

ಇರಬಾರದು

ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಕ್ಕು

10. ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು

ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು

ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ

ಕುಂದುಕೊರತೆ

11. ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರುಗಳನ್ನು

ನಿವಾರಣಾ

ಎದುರಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ದೂರು ಸ್ವೀಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ

ವಾಸಿಸುವ

ಹಕ್ಕು

12. (1) ಯಾವುದೇ ಮಗುವನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಮಗುವಿನ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಮರ್ಥ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬಾರದು.

(2) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ—

(ಎ) ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ತಕ್ಷಣದ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರು ವಾಸಿಸುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹಕ್ಕು;

(ಬಿ) ಅಂತಹ ಮನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಿಂದ ಹೊರಗಿಡದಿರುವ ಹಕ್ಕು; ಮತ್ತು

(ಸಿ) ಅಂತಹ ಮನೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆನಂದಿಸುವ ಮತ್ತು ಬಳಸುವ ಹಕ್ಕು.

(3) ಯಾವುದೇ ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಅವರ ಹತ್ತಿರದ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ಅನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಸಮರ್ಥ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ VI

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯ

13. ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಧನಸಹಾಯ ಪಡೆದ ಅಥವಾ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕ್ರೀಡೆ, ಮನರಂಜನೆ ಮತ್ತು ವಿರಾಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಂತರ್ಗತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

14. ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್
ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ
ಅಂತರ್ಗತ
ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು
ಒದಗಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣ
ಸಂಸ್ಥೆಗಳ
ಬಾಧ್ಯತೆ.

ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ
ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ
ಉದ್ಯೋಗ.

15. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ: -

ಆರೋಗ್ಯ
ಸೌಲಭ್ಯಗಳು.

(ಎ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನವ ಇಮ್ಮುನೊ ಡಿಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ವೈರಸ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಿರೋ-ಕಣ್ಣಾವಲು ಸೆಂಟ್ರಿಸ್ಟೊ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಿರೋ-ಕಣ್ಣಾವಲು ನಡೆಸುವುದು;

(ಬಿ) ಸೆಕ್ಸ್ ರೀ ಅಸೈನೈಟ್ ಸರ್ಜರಿ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಮೋನುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸೇರಿದಂತೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು;

(ಸಿ) ಸೆಕ್ಸ್ ರೀ ಅಸೈನೈಟ್ ಸರ್ಜರಿ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಮೋನುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಸಮಾಲೋಚನೆ;

(ಡಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ಆರೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವ ವೃತ್ತಿ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸೆಕ್ಸ್ ರೀ ಅಸೈನೈಟ್ ಸರ್ಜರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆರೋಗ್ಯ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಹೊರತರುವುದು;

(ಇ) ತಮ್ಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ವೈದ್ಯರಿಗಾಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಮರುಪರಿಶೀಲನೆ.

(ಎಫ್) ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುವುದು;

(ಜಿ) ಸೆಕ್ಸ್ ರೀ ಅಸೈನೈಟ್ ಸರ್ಜರಿ, ಹಾರ್ಮೋನುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಲೇಸರ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅಥವಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಯಾವುದೇ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಅವಕಾಶ.

ಅಧ್ಯಾಯ VI I

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೌನ್ಸಿಲ್

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್
ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೌನ್ಸಿಲ್

16. (1) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಡಿ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನಿಯೋಜಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತದೆ.

(2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ-

(ಎ) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಪದ ನಿಮಿತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ;

(ಬಿ) ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಉಸ್ತುವಾರಿ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಪದ ನಿಮಿತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ;

(ಸಿ) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಸದಸ್ಯ, ಪದ ನಿಮಿತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ;

(ಡಿ) ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗಿಲ್ಲದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ, ಗೃಹ ವ್ಯವಹಾರ, ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಪಿಂಚಣಿ ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣಿದಾರರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ತಲಾ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಯೋಗ, , ಸದಸ್ಯರು, ಪದ ನಿಮಿತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ;

(ಇ) ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗಿಲ್ಲದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗದಿಂದ ತಲಾ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ, , ಸದಸ್ಯರು, ಪದ ನಿಮಿತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ;

(ಎಫ್) ರೋಟೇಷನ್ ಮಾದರಿ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ, ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ತಲಾ ಒಬ್ಬರು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ಸದಸ್ಯರು, ಎಕ್ಸ್ ಆಫೀಸಿಯೊದಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಳ್ಳಬೇಕು;

(ಜಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ಸಮುದಾಯದ ಐದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ರೋಟೇಷನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ, ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ, ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ತಲಾ ಒಬ್ಬರು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ;

(ಎಚ್) ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ಸದಸ್ಯರು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿದ ಐದು ತಜ್ಞರು; ಮತ್ತು

(ಐ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಪದನಿಮಿತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ.

(3) ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸದಸ್ಯ, ಎಕ್ಸ್ ಆಫೀಸಿಯೊ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಅವನು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

17. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ:

-

(ಎ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೀತಿಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಶಾಸನ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳ ಸೂತ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು;

ಕೌನ್ಸಿಲ್
ಕಾರ್ಯಗಳು

(ಬಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು;

(ಸಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು;

(ಡಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು; ಮತ್ತು

(ಇ) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸೂಚಿಸುವಂತಹ ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ MII

ಅಪರಾಧಗಳು ಮತ್ತು ದಂಡಗಳು

18. ಯಾರಾದರೂ, -

ಅಪರಾಧಗಳು

ಮತ್ತು ದಂಡಗಳು

(ಎ) ಸರ್ಕಾರವು ವಿಧಿಸಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿನ ಯಾವುದೇ ಕಡ್ಡಾಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬಲವಂತದ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದಲ್ಲಿ;

(ಬಿ) ಒಬ್ಬ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇತರ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಥವಾ ಬಳಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆದಲ್ಲಿ;

(ಸಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮನೆ, ಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ಇತರ ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬಿಡುವಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದಲ್ಲಿ; ಮತ್ತು

(ಡಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಅಥವಾ ದೈಹಿಕ, ದೈಹಿಕ ಕಿರುಕುಳನೀಡುವುದು, ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ, ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ನಿಂದನೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ

ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಗಾಯಗೊಳಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಅಪಾಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು ಇವುಗಳಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ಅವಧಿಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜೈಲು ಮತ್ತು ದಂಡದೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ IX

ಇತರೆ

19. ಈ ಪರವಾಗಿ ಸಂಸತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ, ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ
ಸರ್ಕಾರ
ದಿಂದ
ಅನುದಾನ.

20. ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವಂತೆ ಇರಬಾರದು

ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ
ಕಾನೂನನ್ನು
ಉಲ್ಲಂಘಿಸದಂತೆ

21. ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳು ಆಕ್ಷು ಒಂದು ಒಳ್ಳೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರ, ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಗಳು ಅಸಂಬಂಧ.

ಕ್ರಿಯೆ
ಉತ್ತಮ
ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾದ
ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಿಯೆ.

22. (1) ಸೂಕ್ತವಾದ ಸರ್ಕಾರವು ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಷರತ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ನಿಯಮಗಳ
ನ್ನು ಮಾಡಲು
ಸೂಕ್ತ

(2) ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಗೆ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ, ಅಂತಹ ನಿಯಮಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು, ಅವುಗಳೆಂದರೆ: -

ಸರ್ಕಾರದ
ಅಧಿಕಾರ

(ಎ) ಸೆಕ್ಷನ್ 5 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ರೂಪ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ;

- (ಬಿ) ವಿಭಾಗ 6 ರ ಉಪವಿಭಾಗ (1) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡುವ ರೀತಿ, ರೂಪ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅವಧಿ;
- (ಸಿ) ವಿಭಾಗ 7 ರ ಉಪವಿಭಾಗ (1) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ರೂಪ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ;
- (ಡಿ) ವಿಭಾಗ 7 ರ ಉಪವಿಭಾಗ (2) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡುವ ರೂಪ, ಅವಧಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ;
- (ಇ) ಸೆಕ್ಷನ್ 8 ರ ಉಪವಿಭಾಗ (2) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ರಮಗಳು;
- (ಎಫ್) ಸೆಕ್ಷನ್ 10 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು;
- (ಜಿ) ಸೆಕ್ಷನ್ 17 ರ ಷರತ್ತು (ಇ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಯ ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳು; ಮತ್ತು
- (ಎಚ್) ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅಥವಾ ಸೂಚಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ.
- (3) ಉಪವಿಭಾಗ (1) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಅದು ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರತಿ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸತತ ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ದಿನಗಳು, ಮತ್ತು ಅಧಿವೇಶನದ ಮುಕ್ತಾಯದ ಮೊದಲು ಅಧಿವೇಶನ ಅಥವಾ ಮೇಲಿನ ಅಧಿವೇಶನಗಳ ನಂತರ ಉಭಯ ಸದನಗಳು ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಬೇಕು ಅಥವಾ ಉಭಯ ಸದನಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು, ನಿಯಮವು ಅಂತಹ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಪಾಡು ಅಥವಾ ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು ಆ

ನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮಾನ್ಯತೆಗೆ

ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತದೆ.

(4) ಉಪ-ಸೆಕ್ಷನ್ (1) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಅದು ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಎಂದರೆ ಎರಡು ಸದನಗಳ ಮುಂದೆ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಸದನಗಳ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಬೇಕು

ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರ

23. (1) ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಎದುರಾದರೆ, ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕೃತ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ ಅಂತಹ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದು:

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಬಾರದು.

(2) ಈ ವಿಭಾಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು.

ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಹೇಳಿಕೆ

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ಸಮುದಾಯವು ದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಗಂಡು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರದಿಂದ ತಾರತಮ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು
ತೊಡೆದು
ಹಾಕುವ
ಅಧಿಕಾರ

2. ಸಂವಿಧಾನದ 14 ನೇ ವಿಧಿಯು ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ವಿಧಿ 15 ರ ಷರತ್ತುಗಳು (1) ಮತ್ತು (2) ಮತ್ತು ವಿಧಿ 16 ರ ಷರತ್ತು (2), ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ನಡುವೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ ವಿಧಿ 19 ರ ಷರತ್ತು (1) ರ ಲೈಂಗಿಕ ಮತ್ತು ಉಪ-ಷರತ್ತು (ಎ) ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಖಾತ್ರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೂ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ.

3. ಮಾನ್ಯ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್, ಏಪ್ರಿಲ್ 15, 2014 ರ ತನ್ನ ಆದೇಶವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ Vs. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ಸಮುದಾಯದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗ III ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಸತ್ತು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆ ಕಾನೂನುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಥರ್ಡ್ ಜೆಂಡರ್‌ವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ಯೂನಿಯನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿತು.

4. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು (ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ) ಮಸೂದೆ, 2019 ರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು –
(ಎ) " ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ " ಎಂಬ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ;
(ಬಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದು;
(ಸಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್‌ಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ- ಲಿಂಗ ಗ್ರಹಿಸಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುವುದು;
(ಡಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಲು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು;

(ಇ) ಉದ್ಯೋಗ, ನೇಮಕಾತಿ, ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡದಂತೆ ತಡೆಯುವುದು;

(ಎಫ್) ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು;

(ಜಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು;

(ಎಚ್) ಉದ್ದೇಶಿತ ಶಾಸನದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಾಗಿ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು.

5. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು (ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಮಸೂದೆ, 2016,

ಲೋಕಸಭೆಯಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣನೆ ಮತ್ತು ಅಂಗೀಕಾರ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿತ್ತು ಹದಿನಾರನೇ ಲೋಕಸಭೆಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿದ ಕಾರಣ . ಆದ್ದರಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು (ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ) ಮಸೂದೆ 2019 ಪುನಹ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

6. ಮಸೂದೆ ಮೇಲಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ನವ ದೆಹಲಿ;

ಧಾವರ್‌ಚಂದ್

ಗೆಹ್ಲೋಟ್

11 ಜುಲೈ, 2019

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 117 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಶಿಫಾರಸು

ಡಿ.ಒ. ಸಂಖ್ಯೆ 13011/7 (4) /2019-DP.III ದಿನಾಂಕ 12 ಜುಲೈ, 2019 ರಂದು

ಡಾ.ತಾವರ್‌ಚಂದ್ ಗೆಹ್ಲೋಟ್,

ಲೋಕಸಭೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ
ಸಚಿವರು।

ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಲಿಂಗಾಯತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ (ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಮಸೂದೆ, 2019 ರ ವಿಷಯದ
ಬಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ನಂತರ, ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 117 (3) ನೇ ವಿಧಿ
ಅನ್ವಯ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸದನಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ.

ಹಣಕಾಸು ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಮಸೂದೆಯ 8 ನೇ ವಿಧಿಯ 2 ನೇ ಉಪವಿಭಾಗವು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ
ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದಂತಹ ಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವು ರೂಪಿಸಿದ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅವರ
ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

2. ಮಸೂದೆಯ 8 ನೇ ವಿಧಿಯ 3 ನೇ ಉಪವಿಭಾಗವು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸರ್ಕಾರವು
ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ, ಅದು
ಲಿಂಗಾಯತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸಹನೀಯ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯರಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3. ಮಸೂದೆಯ 14 ನೇ ವಿಧಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ
ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು
ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವು ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು
ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

4. ಮಸೂದೆಯ ವಿಧಿ 15 (1) (ಜಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ವಿಮಾ
ಯೋಜನೆಯಿಂದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

5. ಮಸೂದೆಯ 16 ನೇ ವಿಧಿಯು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಯ
ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ.

6. ಮಸೂದೆಯ 19 ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ, ಸಂಸತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

7. ಪ್ರಸಕ್ತ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಜೆಟ್ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಶಾಸನದ ಎಲ್ಲಾ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ, ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಯೋಜನಾ ಯೋಜನೆಯ ಬಜೆಟ್ ಹಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.

8. ಮಸೂದೆಯು ಯಾವುದೇ ಮರುಕಳಿಸುವ ಅಥವಾ ಮರುಕಳಿಸದ ಖರ್ಚನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿಯೋಜಿತ ಕಾನೂನು ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಮಸೂದೆಯ 22 ನೇ ವಿಧಿಯು ಮಸೂದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಯಾವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ವಿಷಯಗಳು-

(ಎ) ಸೆಕ್ಷನ್ 5 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ರೂಪ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ;

(ಬಿ) ವಿಭಾಗ 6 ರ ಉಪವಿಭಾಗ (1) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ, ರೂಪ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ;

(ಸಿ) ವಿಭಾಗ 7 ರ ಉಪವಿಭಾಗ (1) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ರೂಪ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ;

(ಡಿ) ವಿಭಾಗ 7 ರ ಉಪವಿಭಾಗ (2) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡುವ ರೂಪ, ಅವಧಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ;

(ಇ) ಸೆಕ್ಷನ್ 8 ರ ಉಪವಿಭಾಗ (2) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ರಮಗಳು;

(ಎಫ್) ಸೆಕ್ಷನ್ 10 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು;

(ಜಿ) ಸೆಕ್ಷನ್ 17 ರ ವಿಧಿ (ಇ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಯ ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳು;

(ಎಚ್) ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅಥವಾ ಸೂಚಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ.

ಸೂಕ್ತವಾದ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಇದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದು ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಮೇಲಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ವಿಷಯಗಳು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವಿವರಗಳಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒದಗಿಸುವುದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಸಕಾಂಗ ಅಧಿಕಾರದ ನಿಯೋಗವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಲೋಕಸಭೆ

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು

ಒಂದು ಮಸೂದೆ

(ಶ್ರೀ ಥಾವರ್‌ಚಂದ್ ಗೆಹ್ಲೋಟ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವರು)

MG PWRND - 1516LS (S) —12.07.2019.

